

ARGI ETA GARBI
FEMINISTA DEN EUROPA
BATEN ALDE

PFAC PROGRAMA
EUROPAKO HAUTESKUNDEAK
2024

P A R T I D O
FEMINISTAS
AL CONGRESO

www.feministasalcongreso.es

AURKIBIDEA	1
SARRERA: PFAC EUROPAKO HAUTESKUNDEEN AURREAN: EUROPAR BATASUNEAN BERDINTASUNA, ASKATASUNA, JUSTIZIA SOZIALA, FEMINISMOA ETA BAKEA ALDARRIKATZEN DUGU	2
1. INDARKERIA MATXISTA: EMAKUMEEN AURKA INDARKERIA ZAHAR ETA BERRIRIK GABEKO EUROPA BATEN ALDE	3
2. SEXU-ESPLOTAZIOA: EZ PUTAK EZ OTZANAK	4
3. UGALKETA-ESPLOTAZIOA: EMAKUMEAK EZ DIRA INKUBATZAILEAK, EZTA HAURTXOAK PRODUKTU BAT	5
4. SEXUAK AXOLA DU: EMAKUME IZATEA EZ DA SENTIMENDU BAT	6
5. EKONOMIA: EMAKUMEEN EKONOMIA ETA LAN ARLOKO DESBERDINTASUNEKIN AMAITZEA	8
6. EMAKUMEEN OSASUNA: ORAINDIK EGITEKO DAGOEN GAIA	9
7. MIGRAZIOAK: EUROPAK ETXE BAT IZAN BEHAR DU, EZ GOTORLEKU BAT	10
8. INGURUMEN LARRIALDIA ETA KLIMA ALDAKETA: EZ DAGO BESTE PLANETARIK	12
9. NEKAZARITZA POLITIKA: JATEAREKIN BROMA GITXI.....	13
10. EMAKUMEAK KONTUAN HARTZEN DITUEN ETXEBIZITZA DUINA ETA GARRAIO IRAUNKORRA ESKURATZEA	14
11. HEZKIDETZA ETA IKUSPEGI FEMINISTA PRESTAKUNTZAN ETA IKERKETAN: BERDINTASUNA IKASTEN DA	15
12. EUROPA DEMOKRATIKOAGOA ETA GAINERAKO HERRIEKIN SOLIDARIOAGOA.....	16

SARRERA: PFAC EUROPAKO HAUTESKUNDEEN AURREAN: EUROPAR BATASUNEAN BERDINTASUNA, ASKATASUNA, JUSTIZIA SOZIALA, FEMINISMOA ETA BAKEA ALDARRIKATZEN DUGU

Europar Batasunak (EB) Lisboako Tratatuan (2016) eta Oinarrizko Eskubideen Gutunean(2012) adierazten duenez, bere helburuek bakea eta herritarren ongizatea lortu nahi dituzte, barne-mugarik gabe; baita ere bakea, alkartasuna, nazioarteko zuzenbidea eta garapen iraunkorra sustatzea bere mugetatik kanpo balio hauetan oinarrituta: Giza duintasuna, Askatasuna, Demokrazia, Berdintasuna, Zuzenbide Estatu eta Giza Eskubideak.

Feminismoaren borroka eskubide berdintasuna, askatasuna eta emakumeen emantzipazioa lortzean oinarritzen da. Horrek esan nahi du oinarrizko eskubideekiko konpromiso irmoaren bidez herritarren birbanaketarako politika publikoen aberastasuna, eta partekatzen dugun mundua zaintzea. Horregatik, feminismoak ezin du onartu Europar Batasunaren egungo politika, irabazi eta etekin kapitalistaren interesak gidatuta.

Baina egoera hau sakonki eraldatzea lortzen ez dugun bitartean, pertsonen bizitza hobetuko duten aldarrikapen zehatzak eskatu behar ditugu eta egitura zapaltzaile eta bidegabeak ahuldu .

Bestalde, nahiz eta Europar Batasunak etengabe ematen dituen herrialde guztiek nahitaez bete behar dituzte askotariko gaiak, oinarrizko emakumearen eskubideei dagokienez, arduragabekeria amorragarria ikusten dugu. Hala gertatzen da, adibidez, Maltan oraindik debekatuta dagoen abortuarekin eta oso mugatua Polonian eta Hungarian bezala. Edo prostituzioarekin, edo emakumeen ugalketa-ahalmenaren merkaturatzea, umeen salerosketa edo indarkeria patriarkala, etab. Gai hauetan, EB adierazpen eta gomendio zuzenak egitera mugatzen da, perbertsoki kaltegarriak diren formulazioak sartzen ez ditunean.

Azkenik, estatu kideek, eta hala gertatzen da Espainiaren kasuan, ez dute betetzen sarritan Europako Parlamentuak onartutako zuzentarauak emakumeen eskubide-berdintasuna sustatuz. Horrek esan nahi du iruzur politiko onartezina.

Arrazoi horiengatik guztiengatik, 2024ko Europako Hauteskundeetarako PFACen programaren ardatza da Agenda Feministaren funtsezko

puntuak aldarrikatzea eta emakumeen eskubideak defendatzea Europako Parlamentuak legeak egiteko eskumena duen esparrurik garrantzitsuenetan.

1. INDARKERIA MATXISTA: EMAKUMEEN AURKA INDARKERIA ZAHAR ETA BERRIRIK GABEKO EUROPA BATEN ALDE

Gizonek emakumeen aurka erabilitako indarkeriak izen asko ditu: indarkeria matxista, indarkeria patriarkala, genero-indarkeria fisikoa, psikologikoa, ekonomikoa, bikarioa, sinbolikoa, ingurumenekoa, EMG, derrigorrezko ezkontza, jazarpena, ziberjazarpena, indarkeria ginekologikoa eta obstetrikoa, obuluak erauztea, alokairuko sabelak, prostituzioa, pornografia...

Jasotzen duen izenak ez du axola, indarkeria hau erabiltzen dutenak gizonak dira eta hartzaileak emakumeak jasaten dutenak, hain zuzen ere emakumeak jaio direlako. Ez dago datu fidagarri eta alderagarririk gai honetan, nahiz eta indarkeria matxista, mota guztiak salbuespenik gabe, Europan daude. Hala ere, badakigu Europar Batasunean 10 emakumetik 2k indarkeria fisikoa edo sexuala jasan dutela bikotekide edo lagun bategatik; 20tik 10ek sexu-jazarpena jasan dutela; eta egunero gutxienez 2 emakume hiltzen dituztela bikotekideak, bikotekide ohiak edo senideak, EBren beraren datuen arabera (osatugabeak). Arreta berezia merezi du desgaitasunen bat duten emakumeen eta nesken aurkako indarkeriaren kasuak, askotan ikusezina.

Europar Batasunak emakumeen aurkako indarkeriari eta etxeko indarkeriari buruzko zuzentarau-proposamen bat onartu zuen 2024ko otsailean, baina indarkeria mota larrienetako bat kanpoan utzi du: bortxaketa.

PFACen PROPOSAMENAK

1. EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIAREN AURKAKO BORROKARI BURUZKO EUROPAKO ZUZENTARAUAREN PROPOSAMENA ALDATZEA:

- a. Indarkeria matxista mota guztiak sartzea, salbuespenik gabe.
- b. Indarkeria matxista modu zehatz eta homogeenan neurtzea EB osoan
  - i. Gizonek maskulinitasuna indarkeriarekin identifikatzea

eragiten duten

elementu kulturalak detektatzea eta horiei aurre egitea emakumeen

aurkako indarkeriazko kultura-ereduak barneratzea.

ii. Sentsibilizazio- eta prestakuntza-kanpainak egitea

iii. Emakumeen autodefentsarako gaitasuna handitzea.

c. Indarkeria patriarkalaren negazionismoa delitu bihurtzea.

d. Indarkeria matxistaren biktimei arreta azkarra eta eraginkorra emateko

laguntza-neurriak sartzea, haien arriskua baloraturuz: haientzako eta haien

seme-alabentzako ostatu alternatiboa bermatzea.

e. Zuzentaraua osorik garatzeko aukera emango duten funtsak bermatzea.

2. EB-KO POLIZIA-KIDEGOEN LANKIDETZA INDARTZEA EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIAREN ARLOAN.

3. EB-REN EREMU OSOAN EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIARI ERANTZUN BEHAR DIOTEN ORGANO JUDIZIALAK HOBETZEA:

a. emakumearen aurkako indarkerian espezializatuta daudela bermatzeko

(batez ere bikotekidearenean eta bikotekide ohiarenean, intzidentzia handiagoa dutelako).

b. gezurrezko SAPa (guraso-lerrokaduraren sindromea) edo antzeko figurak aplikatzea debekatzeko.

c. Emakumeen aurkako indarkerian espezializatutako organo judizialak ,
prozedurak arinagoak eta biktimizazio gutxiagokoak izan daitezten.

4. EB-K ISTANBULGO HITZARMENA BERRETS DEZAN

**BULTZATZEA, ETA
ORAINDIK BERRETSI EZ DUTEN ESTATU KIDEEK
HITZARMENA BERRESTEA
SUSTATZEA.**

**2. SEXU-ESPLOTAZIOA: EZ PUTAK EZ
OTZANAK**

Prostituzioa, gizaki trafikoa, esplotazioa eta pornografia gaur egun, nazioarteko negozio arrakastatsuenetako bat dira. Europako Parlamentuaren Ebazpen Proposamenak (2022/2139-INI) prostituzioa eta sexu-esplotazioa, eskaria dagoelako; beraz, eskaera hori murriztea izan behar da arreta-gunea. 2023ko irailean, Europako Parlamentuak ebazpen bat onartu zuen Europar Batasuneko prostituzioa arautzeko: mugaz gaindiko ondorioak eta genero-berdintasunean eta emakumeen eskubideetan duen eragina, baina estatu kideek ez dute nahitaez bete beharreko zuzentarau-maila.

PFACen PROPOSAMENAK

**1. ARAZOARI MODU GLOBALEAN HELDUKO DION
ZUZENTARAU ABOLIZIONISTA ESKATZEA**

- a. **eredu nordikoan oinarritua** (prostituzio-egoeran dagoen emakumea despenalizatzen duena eta eroslea zigortzen duena)
- b. **baliabide ekonomikoak jartzea** prostituzio-egoeran dauden emakumeei irteera-estrategiak emateko.
- c. **laneratzea** eta Gizarte Segurantzarako **sarbidea bermatuko dituen**.
- d. **prestakuntza-ikastaroak eskaintzea** nahi duten emakume guztientzat.

**2. PROSTITUZIO-EGOERAN EDO MERKATU KRIMINAL HORRETAN
SARTZEKO ARRISKUAN DAUDEN EMAKUME ETORKINEI TITULU
AKADEMIKOAK ETA LAN-BAIMENAK BALIOZKOTZEA ARINTZEA**

3. ADINGABEEI EDUKI PORNOGRAFIKOKO PLATAFORMETAN SARTZEA ERAGOZTEA, HORRETARAKO LAN EGITEN DUTEN ENPRESEKIN LEGEZKO AKORDIOAK EGINEZ.

4. PORNOGRAFIA EKOIZTEAREN ETA BANATZEAREN AURKAKO NEURRIAK EZARTZEA EUOPAR BATASUNEAN, EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIA MOTA BAT DELAKO

5. ONLYFANS BEZALAKO PLATAFORMEN PUBLIZITATEARI MUGA JARTZEA, NAZIOARTEAN SEXU-ESPLOTAZIORAKO EMAKUMEAK ETA ADINGABEAK ENGAINATZEKO ETA ERA KARTZEKO MEKANISMO GISA FUNTZIONATZEN BAITUTE

6. EUROPOL INDARTZEA, SEXU-ESPLOTAZIORA BIDERATUTAKO EMAKUMEEN ETA ADINGABEEN SALEROSKETA ERAGINKORTASUNEZ JAZARTZEKO

7. SALEROSKETAREN BIKTIMA BATEK "EMANDAKO ZERBITZUEN" ERABILERA DELITU GISA TIPIFIKATZEA EUROPAN

8. PORNOGRAFIK HELDUENGAN DUEN ERAGINARI ETA EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIA AREAGOTZEAREKIN DUEN LOTURARI BURUZKO AZTERLANAK EGITEA

UGALKETA-ESPLOTAZIOA: EMAKUMEAK EZ DIRA INKUBATZAILEAK, EZTA HAURTZOAK PRODUKTU BAT

Alokairuko sabelak ("haurdunaldi subrogatua" eufemismoarekin ere ezagutzen dira, eta Espainian "ordezkapenagatiko haurdunaldia" deitzen zaie) gizakien ugalketa-ustiapena eta salerosketa dira. Europa ez dago politika bateraturik, eta herrialde gehienek jarrera murriztaileak dituzten arren, praktikan gero eta herrialde gehiagok onartzen dute inplizituki. Espainian debekatuta dago, baina 2010eko instrukzio batek subrogazio

bidez Espainiatik kanpo jaiotako haurrak inskribatzeko aukera ematen du. Portugalen eta Erresuma Batuan (nahiz eta azken hori jada ez den EBkoa) alokairuko sabel "altruistak" arautzen dira, Portugalen eta Erresuma Batuan (nahiz eta azken hori jada ez den EBkoa) alokairuko sabel "altruistak" arautzen dira, beste eufemismo bat.

Europar Batasunak emakumeentzat erabakigarria den gai honi buruzko politika bateratu dezan nahi dugu. Emakumeei beren gorputzari, amatasunari eta ugaltze-subiranotasunari buruz erabakitzeko gaitasuna aitortzen dien Europar bizi nahi dugu. Nahi dugu EBko herritar bakar bat ere ez sortzea munduko beste toki batzuetako emakume pobreak ugaltzeko eskubidearekin. Emakume batek ere ez du ernaldu eta erditu behar beste pertsona batzuen nahiak betetzeko.

PFACen PROPOSAMENAK

1. EUROPAR BATASUNEKO HERRIALDE GUZTIETAKO ALOKAIKURKO SABELEN ZUZENTARAU ABOLIZIONISTA ESKATZEA:

- a. Umetoki-dohaintzak eta alokairuko sabelak debekatzea, altruistak izan zein ez
- b. "Sabelak alokatzeko" obuluak saltzea edo ematea debekatzea
- c. Emakumeen ugalketa-esplotazioa nazioarteko delitu bihurtzea

2. HIRUGARREN HERRIALDEETAN EMAKUMEAK UGALKETA BIDEZ ESPLOTATZEN DITUZTEN PERTSONAK JUDIZIALKI JAZARTZEA

3. HIRUGARREN HERRIALDEEKIN SABELAK ALOKATZEKO KONTRATUAK DEBEKATZEA EUROPAR BATASUNEKO ESTATU KIDE GUZTIETAN, HITZARMEN LOTESLE BAT SINATUZ, PRAKTIKA HORIEK EGITEN DITUZTENEI JAZARTZEKO KONPROMISOA HARTUZ

4. BESTE EDOZEIN HERRIALDEETAN EROSTEN DIREN HAURTZOAK EUROPAR BATASUNEKO HERRIALDEETAKO ERREGISTRO

ZIBILEAN INSKRIBATZEA DEBEKATZEA

5.OBODONAZIOAREN INDUSTRIAREKIN IRABAZIAK LORTZEN DITUZTEN PERTSONAK JUDIZIALKI JAZARTZEA. PRAKTIKA HORRETARA JOTZEN DUTE PREKARIETATE-EGOERAN DAUDEN GAZTE ASKOK

4. SEXUAK AXOLA DU: EMAKUME IZATEA EZ DA SENTIMENDU BAT

Genero-identitatearen kontzeptua legeetan sartzearen ondorio zuzena da "sexu" kategoria juridiko gisa ezabatzea. Sexuaren arabera genero-ordetzak eraginik gabe uzten ditu gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna eta indarkeria matxista desagerraraztea helburu duten politika publikoak. Generoa inposatutako eraikuntza kulturala da, ezin da inola ere sortzetiko identitate hartu, gaur egun egiten ari den bezala. 1979ko CEDAWn, 1995eko Beijing-eko Emakumeen Konferentzian eta 1995eko

Estambul-2011 emandako definizioak aldarriatzen ditugu ("gizonei eta emakumei funtzioak esleitzea eta portaera partikularrak").

Sexuan oinarritutako eskubideez gain, sexu-orientazioetan eta orientazio horiek eragiten dituzten familia-ereduetan oinarritutako eskubideak defendatzen ditugu.

PFACen PROPOSAMENAK

1. GENERO IDENTITATEARI ETA SEXU AUTODETERMINAZIOARI BURUZKO LEGERIA OSOA INDARGABETZEN DUEN ZUZENTARAU BAT ESKATZEA:

a.Kontzeptuak sartzen diren lege eta protokolo guztiak deuseztatzea: genero-identitatea, zisgeneroa, bitarrak ez diren pertsonak, genero jariakorra edo antzeko terminoak; izan ere, azidoak dira, eta ez dituzte berresten ez zientziak, ez haiei buruzko nazioarteko adostasun batek.

b.Ezein lege edo protokolo sexuan oinarritutako emakumeen eskubideak kalte edo kalte ez ditzan eragozte, eskubide horiek ezin izango baitira ezein kolektibotara hedatu jatorri desberdineko diskriminazioengatik.

c.Europako legediak pertsonen beren sexua zehazteko aukera ematea eragozte, hori errealitate materiala baita.

2. ADINGABEEN AUTODIAGNOSTIKOARI EKITEKO, BAIEZKO EREDUA ETA EREDU PSIKIATRIKOA BALIOGABETZEA HERRIALDE GUZTIETAN, ETA BESTE SEXUKOA IZATEKO NAHIA ADIERAZTEN DUTEN PERTSONA HELDUAK

3. GIZARTERATZE-GENEROAREKIN BAT EZ DATOZEN PERTSONEN BIZI-EREMU GUZTIAK AINTZAT HARTUKO DITUEN LANKETA BIO-PSIKOSOSIALA EZARTZEA, BATEZ ERE ADINGABEENGAN, DIZIPLINA ANITZEKO TALDEEK GAUZATUTA.

4.PUBERTAROKO BLOKEATZAILEAK, HORMONA GURUTZATUEKIKO TRATAMENDUA EDO KIRURGIA ITZULEZINAK DEBEKATZEA TUTORETZA DUTEN ADINGABEEN ONESPENAREKIN EDO GABE

5.EMAKUMEENTZAKO ESPAZIO ETA ZERBITZU ESCLUSIBOAK BABESTEA: ALDAGELAK, KOMUNAK, OSPITALEAK, ESPETXEAK, ETAB. SEXUAREN ARABERA, ETA EZ GENEROAREN ARABERA BERTARATZEN

6. ESTADISTIKA OFIZIAL GUZTIETAN SEXUAREN ALDAGAIA BLINDATZEA, GIZARTE-ESPARRU GUZTIETAN INFORMAZIO FIDAGARRIA LORTZEKO: LANA, INDARKERIA, DELINKUENTZIA, POBREZIA, DESBERDINTASUNA, ETAB.

7. KIROL-KATEGORIETAN SEXUAREN ARABERAKO BEREIZKETA BERMATZEA, ERAKUNDE FEMINISTEK AURKEZTUTAKO

**ERREKLAMAZIOEN ARABERA,
NAZIOARTEKO BATZORDE OLINPIKOAK ETA NAZIOARTEKO ETA
NAZIOKO KIROL FEDERAZIOEK BEREN GAIN HAR DITZATEN**

**EKONOMIA: EMAKUMEEN EKONOMIA ETA LAN ARLOKO
DESBERDINTASUNEKIN AMAITZEA**

2023ko Genero Berdintasunaren Indizearen arabera, Espainiako emakumeak egoera bereziki kaskarrean daude ekonomiaren eta lanaren esparruan, beste esparru batzuekin alderatuta (27en 17. postuan), eta bost postu jaitsi dira 2020tik.

Emakumeok argi eta garbi bereizitako lan-merkatuaren aurrean gaude: langabezia handiagoa, prekarietate handiagoa enpleguan, lan-baldintza okerragoak sektore feminizatuenetan eta soldata-arrakala handia, aldi baterako kontratuen eta lanaldi partzialeko enplegu gehiagoren ondorioz. Emakumeok ere ordezkari txikia dugu erantzukizuneko eta erabakiak hartzeko postuetan enpresa-munduan eta esparru sindikalean, nahiz eta gizonekin alderatuta prestakuntza-maila handiagoa dugun.

Lan-merkatua oro har emakumeen aurkakoa bada, are gehiago desgaitasunen bat duten emakumeentzat. Premiazkoak dira erkidegoko politika aktiboak, emakume horiek kalitatezko enplegu duinak izateko duten eskubidea bermatzeko.

Gainera, emakumeok desberdintasun ekonomiko handiagoa jasaten dugu, zaintza-lanen pisua oraindik ere guri dagokigulako neurritz kanpo, zaintzaren eta mendetasunaren eremu guztietan kontziliazio erantzukiderako benetako politikarik ez dagoelako.

Pobrezia emakumeengan gertatzen da, eta hori are larriagoa da guretzat, prekarietateak eragindako etxe gehienei eusten diegulako. Egoera hori bizitza osoan kroniko bihurtzen da, erretiro-pentsioetan duen eragin larriagoagatik.

PFACen PROPOSAMENAK

**1. EUROPAKO PARLAMENTUAREN ETA KONTSEILUAREN 2023/970
ZUZENTARAUAREN BEREHALAKO APLIKAZIOA ETA KONTU-
EMATEA BERMATZEA. ZUZENTARAU HORREN HELBURUA DA**

GIZONEN ETA EMAKUMEEN ARTEKO ORDAINSARI-BERDINTASUNAREN PRINTZPIOAREN APLIKAZIOA INDARTZEA LAN BERERAKO EDO BALIO BEREKO LAN BATERAKO, ORDAINSARIEN GARDENTASUNAREN ETA LANSARI-MEKANISMOEN BIDEZ BETETZEN DELA KONTROLATZEA

2. GURASOEN ETA ZAINZAILIEN BIZITZA PROFESIONALA ETA FAMILIA BATERAGARRI EGITEARI BURUZKO EUROPAKO PARLAMENTSAREN ETA KONTSEILUAREN 2019/1158 ZUZENTARAUAREN BETETZEKO ESKATZEA

3. ENPRESA GUZTIETAN NAHITAEZKO BERDINTASUN-PLANAK EGIN, GARATU ETA BETETZEKO ESKATZEA, 901/2020 ERREGE DEKRETUAK EZARRITAKO EPEEN BARRUAN, ETA ESTATUKO ORGANOK ESKUDUNEK PLAN HORIEN ERAGINA AZTERTZEA, EMAITZAK BERRIKUSTEA ETA HELBURUAK LORTZEKO NEURRIAK HARTZEA

4. LAN-BEREIZKETAREN ETA HORREK DAKARREN SOLDATA-DESBERDINTASUNAREN AURKA BORROKATZEA, EMAKUMEAK DISKRIMINATZEN DITUZTEN ESTEREOTIPOAK DESAGERRARAZTEA HEZKUNTZA INTEGRAL BATEN BIDEZ, EMAKUME GEHIAGO SEKTORE MASKULINIZATUETARA ETA GIZON GEHIAGO SEKTORE FEMINIZATUERA BIDERATZEA AHALBIDETUKO DUENA

5. EGOERA AHULEAN DAUDEN LANGILEEN ESPLORAZIOA ETA GEHIEGIZKO LAN-BALDINTZAK JAZARTZEA ETA ZIGORTZEA, ARRETA BEREZIA JARRIZ ATZERRITAR JATORRIKO EMAKUMEEI, ALDI BATERAKO LANAK DITUZTENEI ETA EGOERA IRREGULARREAN DAUDENEI, HAIEN LAN ESKUBIDEAK BERMATUZ

6. EREMU PRIBATUETAN LAN EGITEN DUTEN LANGILEEN OSOTASUNA ETA SEGURTASUNA BERMATZEA, BEREZIKI BIZITZARI EUSTEKO EZINBESTEKOAK DIRENETAN (ADINGABEAK,

6. EMAKUMEEN OSASUNA: ORAINDIK EGITEKO DAGOEN GAIA

Covid-19aren osasun krisiaren ondorioz, Europako Batzordeak Osasunaren Europar Batasuna jarri zuen martxan, eta, horri esker, EBko herrialde guztiek osasun-krisiak prestatu eta elkarrekin erantzun behar dute, hornidura mediko berritzaileak eta prezio eskuragarrietan izan behar dituzte, eta minbizia bezalako gaixotasunen prebentzioa, tratamendua eta jarraipena hobetzen lagundu behar dute.

Covid-19aren pandemiak eragindako osasun lehentasuna gaindituta, garaia da Osasunaren Europar Batasunak Europako osasun sistemen errefortzua eta homogeneousazioa sakontzeko eta emakumeen beharrezko ikuspegia txertatuz egiteko. Izan ere, Europako herritarren erdia baino gehiago izanik, osasuna hondarreko edo ikusezin bihurtutako alderdiztat hartu izan da orain arte, gizonenarekin alderatuta. Emakumeek gizonen beste sintoma batzuk dituzte zenbait patologiatan, gutxiago eta beranduago joaten dira zerbitzuetara medikuak, denbora gehiago behar izaten da diagnostikoak ezartzeko, eta ez zaie garrantzirik ematen sintoma horiei. Emakumeen eta nesken kasuan ezgaitasunen bat izanez gero, estereotipo sexistek egoera hori larriagotzen dute.

PFACen PROPOSAMENAK

1. GAIXOTASUN GINEKOLOGIKOEN DETEKZIO GOIZTIARRERAKO ETA TRATAMENDU MEDIKORAKO EUROPAKO ZUZENTARAU BAT BULTZATZEA

2. EMAKUMEEN UGALKETA-ESKUBIDEAK, ABORTUA BARNE, EUROPAR BATASUN OSOAN OSASUN-ESKUBIDETZAT HARTUKO DIRELA BERMATZEA ETA OSASUN PUBLIKOAN SARTZEA.

3. ABORTATZEA ERABAKITZEN DUTEN EMAKUMEEI EDOZEIN MOTATAKO PRESIOAK EGITEN DIZKIETENAK JUDIZIALKI JAZARTZEA

4. GINEKOLOGIA ETA OBSTETRIZIAKO OSASUN-LAGUNTZA HOBETZEA, INDARKERIA GINEKOLOGIKOA ETA OBSTETRIKOA DESAGERRARAZIZ

5. EMAKUMEEEN OSASUNARI BURUZKO IKERKETA SUSTATZEA ETA FINANTZATZEA EUROPAN, JOERA ANDROZENTRIKORIK GABE

6. HAURDUNALDI, ERDITZE ETA ERDITZE ONDOKO ARRETAREN KALITATEA HOBETZEA, TRATATU EZEAN SOR DAITEZKEEN LESIO ETA ONDORIO UGARIAK SAIHESTEKO

7. EB-KO FUNTSAK DITUEN FARMAZIALARI BAT SORTZEA, ESTATU KIDE GUZTIETAKO HERRITARREI OINARRIZKO TXERTOAK ETA SENDAGAI GENERIKOAK PREZIO ESKURAGARRIAN EMANGO ZAIZKIELA ERRENTA-MAILAREN ARABERA BERMATZEKO,

7. MIGRAZIOAK: EUROPAK ETXE BAT IZAN BEHAR DU, EZ GOTORLEKU BAT

Etorkinek funtsezko eginkizuna betetzen dute Europar Batasunean, hainbat sektore ekonomiko eta funtsezko lanak eta, beste herrialde batzuetan bezala, Espainiako etorkinen erdiak, gutxi gorabehera, emakumeak dira.

Migratzen duten emakumeek bizi-baldintza hobeen bila eta gatazka-guneetatik ihesi, baina baita espezifikoki eragiten dieten desberdintasuna eta indarkeria.

Espainiak berebiziko garrantzia du Europar Batasuneko hegoaldeko muga gisa, munduko mugarik desorekatuen bat herrialde aberatsen eta herrialdeen artean pobretuak. Kanpoko mugak kudeatzeko politika erkidea estatu kideek (FRONTEX) egoera larriak dakartzate, sarritan giza eskubideen aurkakoak, nahiz eta nazioarteko akordioak egin babes eta asilo pertsonak babestea, eta emakumeak migratzen duten babes eta genero-indarkeriaren ondorioz babes eskatzen dutenak.

Bestalde, herrialde guztiek integrazio-politikak garatu behar dituzte eta migratzailearen biztanleria gizarteratzea, baina arrazismoa eta esparru askotan dagoen diskriminazioa (lana, etxebizitza, hezkuntza, osasuna, etab.), kultur aniztasunaren kudeaketa politikoak neskatoen eta emakumezko etorkinen eskubideak sarritan ikusezinak bihurtzen dira.

PFACen PROPOSAMENAK

1.EMAKUMEEN ESKUBIDEEN IKUSPEGIA BERMATZEA
ERREGELAMENDU BERRIAK ERATORRIAK GARATZEA ETA
EZARTZEA KONTSEILUAREN ETA PARLAMENTUAREN
MIGRAZIOARI ETA ASILOARI BURUZKO ITUNA.

2.EMAKUMEEN BABES INTEGRALERAKO EUROPAKO
ZUZENTARAU BULTZATZEA ERREFUXIATU-EREMUETAN DAUDEN
EMAKUMEAK ETA NESKAK ETA IKASTEGIAK BARNERATZEA, SEXU-
ERASOAK JASATEKO ARRISKU HANDIA DAGOELAKO ETA IZATEA
SEXU-ESPLORAZIOERAKO SALEROSKETA-SAREEK
ATZEMANDAKOAK EUROPAN. HORREK BARNE HARTZEN DU
BAKARRIK DAUDEN ADINGABEEI BERARIAZKO ARRETA EMATEA
(MNA)

3.EMAKUMEEI ASILO POLITIKOA EMATEA EUROPAR
BATASUNAREN BARRUAN, ETA GERRAN DAUDEN
LURRALDEETAKO NESKA ERREFUXIATUAK ETA HERRIALDE
GUZTIEZ OINARRIZKO ESKUBIDERIK EZ DUTENAK, ETA JAR DADIN
SUSTATZEA BEREN ESKURA BEHAR DIREN BITARTEKOAK, BEREN
BALIABIDEAK BERRERAIKI AHAL IZAN DITZATEN BIZI-PROIEKTUAK,
IKASKETAK ETA LANPOSTU DUINAK ETA ORDAINDUAK LORTZEA

4.INTEGRAZIO-PLANAK BETETZEN DIRELA BERMATZEA
GIZARTERATZEA ESKALA GUZTIETAN (ERKIDEGOKOA,
ESTATUKOA, ESKUALDEKOA ETA BERTAKOA) ETA
DISKRIMINAZIOAREN AURKA, IKUSPEGI FEMINISTAREKIN ETA
BATERAKO PARTAIDETZA EREMU GUZTIETAN: LANA,ETXEBIZI-
TZA, HEZKUNTZA, OSASUN-ARRETA ETA PARTE-HARTZE SOZIALA

5.KOMUNITATEETAKO EMAKUMEEN ESKUBIDEAK ETA HERRITARTASUNA LEHENESTEA MIGRATZAILEAK BALIZKO GIZARTE-GATAZKEN AURREAN ETA KULTURALAK (BEHARTUTAKO EZKONTZAK, EMG, ETAB.) ORDEZKARITZA ERAGOZTEA ERKIDEGO HORIEK NORK BERE BURUA ALDARRIKATU BEHAR DU " KOMUNITATEKO LIDER ERLIJIOSOAK "

6.ERAGILE FEMINISTAK ETA SEKULARRAK IZANGO DIRELA BERMATZEA LAN EGIN TESTUINGURU HAUETAN, BETI EMAKUMEEN PARTE-HARTZEAREKIN EKINTZA HORIEN HARTZAILEAK

7. IMMIGRAZIO IRREGULARRAREN LIDERGOA BERMATZEA GIZA ESKUBIDEEN PRINTZPIOAK ETA HOBEKUNTZA SUSTATZEA ERRESKATE-PROZESUAK, HARRERA ETA BORONDATEZKO ABERRIRATZEA MIGRATZAILEEN SEGURTASUN- ETA DUINTASUN-BALDINTZAK EMAKUMEEN ETA ADINGABEEN EGOERARI BURUZKO IKUSPEGI BEREZIAREKIN EGOERA IRREGULARREAN IRITSI DIRA EUROPARA

8. INGURUMEN-LARRIALDIA ETA KLIMA-ALDAKETA: EZ DAGO B PLANETA

Europa (mundua bezala) funtsezko une batean dago larrialdi klimatikoa, non politikak jauzi bat eman behar duen. kualitatiboa, ondorio kaltegarrienei eusteko. Tenperatura igo egin da, muturreko gertaera meteorologikoak ugartu egin dira, CO2 isuriek errekorra lortu dute 2023an.

Giza osasuna ekosistemen mende dago, eta ia ekosistema guztietan bezala, fenomenoak, emakumeak eta haurrak dira kaltetu nagusiak: pobrezia energetikoa, soldata eta pentsio baxuagoak, nahitaezko desplazamenduak, errefuxiatuak klimatikoak, etab. Europar Batasunaren politikak berriz diseinatzeko unea da sortzen ari diren arazo larriak integratzeko. Arazo gisa gertatzen ari diren jarduera ekonomiko harrapari baten ondorioz, nork bere burua kontrolatzea.

PFAC PROPOSAMENAK

1. INGURUMEN-LARRIALDIARI HELDUKO DION ZUZENTARAU BAT ERREKLAMATZEA ETA KLIMA-ALDAKETA BERE OSOTASUNEAN PROPOSATZEN DITUGUN NEURRIAK ZAZPI ARLOTAN SAR DAITEZKE

- a. Eraginkortasun energetikoa
- b. Energia berriztagarriak
- c. Sistema elektrikoaren eta baterien arteko konexioa
- d. Klima-aldaketara egokitzea
- e. Uraren politika
- f. Ekonomia zirkularra
- g. Biodibertsitatea

2. ERAIKIN PUBLIKO ETA PRIBATUAK BERRITZEA ETA ENERGIA-KONTSUMOA SEKTORE INTENTSIBOENETARA MURRITZEA NOLA NEKAZARITZAKO ELIKAGAIK, INDUSTRIA ASTUNAK EDO TURISMO-SEKTOREA DIRA

3. MAHAI SEKTORIALETAN ENERGIA HANDIEKIN ITUNAK EGITEA ETA ENERGIA BERRIZTAGARRIAK HEDATZEKO KONPROMISO LOTESLEAK SINATZEA (EGUZKI-ENERGIA ETA EOLIKOA) BALIO NATURALIK EZ DUTEN INGURUETAN, ADIBIDEZ: ERAIKINEN ESTALKIAK

4. MIKRO MAILAN ENERGIA-KOMUNITATEAK SUSTATZEA, AHALMEN BERRIZTAGARRIA HEDATZEKO MODU BAT DA, HONAKO HAUEK KONTUAN HARTUTA: HERRIEN BEHAR ZEHATZAK, BATEZ ERE LANDA-EREMUKOAK

5. ENERGIA-UHARTEAK SAIHESTE, SARE ELEKTRIKOAK ELKARREN ARTEAN KONEKTATUZ HERRIALDEAK, ETA TAMAINA HANDIKO BATERIETAN ETA TEKNOLOGIA DISRUPTIBOAN INBERTITZEA, HALA NOLA HIDROELEKTRIKOA PONPAKETA HIDROELEKTRIKO ITZULGARRIA GARATZEN ARI DEN SALTO DE CHIRAN (KANARIAK)

6. BASOAK ONDO KONTSERBATUTA DAUDELA BERMATZEA, ETA BERRIKUSI ERRETAKO BASO-LURZORUA BIRKALIFIKATZEA ERAGOZTEKO ESPARRU JURIDIKOA. HEGOALDEKO HIRIETAN AZPIEGITURETAN INBERTITU BEHAR DA MUTURREKO BEROTIK BABESTEKO KLIMATIKOAK

7. URAREN ALDEKO ITUN EUROPARRA BERMATZEA, URAREN HIERARKIA BLINDATZEKO URA: ZENBAIT NEURRI MURRIZTU ETA OPTIMIZATZEKO BALIABIDE HIDRIKOAK (ESKARIA ETA KONTSU - MOA MURRIZTEA, BERRERABILERA ETA BERRONERATZEA, ERABILERETARAKO LIZENTZIAK TURISTIKOAK MURRIZTEA (ADIBIDEZ: GOLF ZELAIK))

8. GATZGABETZEKO BALIABIDEA MURRIZTEA, OSO HANDIA DELAKO KUTSATZAILEA

9. EKONOMIA ZIRKULARRA SUSTATZEA, ENERGIA ELEKTRIKOAN BIRZIKLAGARRIAK EZ DIREN HONDAKINAK LURRUNA EDO UR BEROA INDUSTRIA- ETA ETXE-ERABILERETARAKO

10. HONDAKINEN HIERARKIA LEGEZ BLINDATZEA, HONAKO HAUEK OSATZEN DUTE: PREBENTZIOA, MINIMIZAZIOA, BERRERABILTZEA, BIRZIKLATZEA, ENERGIA BERRESKURATZEA ETA HONDAKINAK

11. NATURA LEHENGORATZEKO LEGEA EZARTZEA ONETSIA EUROPAKO PARLAMENTUA 2022an; HABITAT TXARRAK KONPONTZEAN DATZA EGOERA ETA KALTETUTAKO EKOSISTEMA GUZTIEI NATURA ITZULTZEA: BASOAK, NEKAZARITZA LURRAK, ITSAS EKOSISTEMAK, ETAB

9. NEKAZARITZA POLITIKA: JATEKOEKIN BROMA GUTXI

Gehien laguntzen duen jarduetako bat elikagaien ekoizpena da krisi klimatikoareagotzeko. Gaur egungo nazioarteko interdependentzia nabarmena dela eta, Europar Batasunak elikagaien sektoreen iraunkortasuna bermatu behar du.

Elikadura-subiranotasuna zer aukeratzeko herritarrek duten kontsumitzeko ekoizteko gaitasun gisa ulertu behar da kontsumitzen den gaitasuna, eta hori ezin da egin inplikaturako eragile guztiak kontuan hartu gabe: nekazaritza, abeltzaintza, arrantza, komunitate zientifikoa eta kontsumitzaileak.

Gai honetan oso kontuan izan behar da emakumeen funtsezko parte-hartzea, landa-eremuko emakumeak, lurraren jabetzarako sarbide txikiagoa, beren lanaren ikusezintasuna eta zaugarritasun handiagoa, izan ohi den errealitatea ahaztua, batez ere urtaroko zereginetan emakumezko langileei buruz hitz egiten denean.

PFAcEn PROPOSAMENAK

1. BIODIBERTSITATEA BERRESKURATZEA, HORRETARAKO ERABILIKO DEN AZALERA MUGATUZ LABORANTZA ETA ABELTZAINZA, BABESTUTAKO GUNEA HANDITZEN
2. LURZORUAREN KUTSADURA GELDITZEA, ONGARRI ARTIFIZIALE KONTAKTUA LURRAREKIN MURRIZTEA, EUTROFIZAZIOA SAIHESTEKO, NON ONDORIOAK KATASTROFIKOAK DIRA (adib. ITSASO TXIKIA)
3. KONTSUMOA ESKATZEN DUTEN BARIETATEEN LABORANTZA SUSTATZEA LURRALDE BAKOITZEKO BALIABIDEAK EGOKIAK IZATEA. EZ DA IRAUNKORRA LANDATZEA UREZTATZE KANTITATE HANDIA BEHAR DUTEN BARIETATEAK, ETA GUTXIAGO ZONETAN ESTRES HIDRIKOAREKIN
4. NEKAZARITZA EKOLOGIKOARI BURUZKO LEGERIAN NEKAZARITZA EKOLOGIKOAREN KONTROL BIOLOGIKOA ETA IZURRITEEN BORROKA SARTZEA, FITOSANITARIOEN ERABILERA MURRIZTEKO, BAI ARTIFIZIALAK EDO NATURALAK BETE AHAL IZATEKO ELIKADURA-SEGURTASUNEKO ESTANDARRAK, BEREZ EUROPAR BATASUNAK ESKATZEN DITUENAK
5. ELIKAGAIEN KARBONO-AZTARNA KONTUAN HARTZEA, NEKAZARITZA EKOLOGIKOA LEGEAN IZAN EZ DIREN ELIKAGAIAK EUROPAR BATASUNEAN EKOITZITAKOAK JASANGARRITZAT HARTZEA
6. KREDITU BIGUNEKO LERROAK EZARTZEA, EMAKUMEEK AUKERA IZAN DEZATEN LURREN JABETZA ESKURATZEA, GAI HONETAN EMAKUMEEN GENERO-ARRAKALA NABARMENA ETA IRAUNKORRA ZUZENDUZ, NOLA BALIOETSI LANDA EREMUKO EMAKUMEEN LAN IKUSEZINA

10. ETXEBITZA ETA GARRAIO JASANGARRIA EMAKUMEEKIN KONTUAN IZATEN

Europako Parlamentuak 2021ean adostu zuen etxebizitza duina eta de eskuragarria pertsona guztientzat onartzen etxebizitza egokia eskuratzea oinarritzko eskubidea dela. Pobreziaren eragin neurrigabea emakumeen

artean, etzekoen unitate behartsuenak beren kargu, zailtasunak ere areagotu egiten ditu merkatuaren interesen aurrean eskubide hori erreala eta eraginkorra gauzatzeko.

Gainera, arazo ikusezina dago adineko emakumeen kasuan, talde zaharrenen artean gehiengo dira, eskatzen du autonomia handiagoa ahalbidetzen duten eraikinak birgaitzea eta isolamenduko arriskua murriztea. Azkenik, ikusten da gero eta emakume gehiago daudela etxerik gabe, prekarietatearen kausa eta bizitoki-alternatibarik eta ez beste inorenen babeslekuak edo seme-alabak dituzten bakarrik dauden emakumeentzat.

Hori guztiagatik, programa politiko feminista batean lehentasuna da Europar Batasunak zuzentarau komunitarioa bat onartzea egungo sarbide-baldintzak errotik aldatzen dituen zuzentzaraua politika publikotik etxebizitza duina lortzeko.

Era berean, ezinbestekoa da mugikortasun iraunkorra sustatzea, ikuspegi feministarekin disenatuta. Hori maila guztietako beharra da, eta horrek berekin dakar toki eta eskualde mailan hiri eta lurralde irisgarriak bermatzea eta lortzea Europa hobeto lotuta trenbidearen bidez, ahal den neurrian, aireko garraioa sahiesten, garestiena eta kutsatzaileena delako.

Kontuan izan behar da emakumeek garraioaz egiten dituzten erabilerak: erabiltzen dute gehiago garraio publikoan, ibilbide laburragoak egiten dituzte, gehiago bidaiatzen dute izakiekin edo mendeko pertsonak eta sentsibilitate handiagoa dute ingurumenenarekiko eta segurtasunarekiko.

Azkenik, beharrezkoa da lan egitea emakume langileen presentzia urria (% 22 Europan) garraio sektorean zuzentzeko indarrean jarraitzen duten oztopo espezifikoak gainditzen.

PFAcEn PROPOSAMENAK

1. ESTATUAK BEREN KALITATEA BERMATZERA BEHARTZEN DITUEN ZUZENTARAU BAT SUSTATZEA ETXEBIZITZA DUINA ESKURATZEA OINARRIZKO ESKUBIDE GISA AZPIETXEBIZITZAK DESAGERRARAZTEN ETA FAMILIEI LEHENTASUNA EMATEA ETXEKO BURU EMAKUMEEN ETXEAK ETA KALTEBERATASUN-EGOERA GUZTIETAN
2. ETXEBIZITZA ESKUBIDEA BERMATZEA ETA IRTENBIDEAK EMATEA EPE ERTAIN ETA LUZERAKO BIZILEKUAK, ETXEGABETZEAK ARRISKU KASUETAN ETXE AHULENEI ERAGITEN DIETEN ETXEGABETZEAK, BEREZIKI BAKARRIK DAUDEN EMAKUMEAK BURU DITUZTENEI ARRETA EMATEA
3. GARRAIO-POLITIKA PUBLIKOAK DISEINATZEA, KONTUAN HARTUTA EMAKUMEEN ETA GIZONEN MUGIKORTASUN-EREDU DESBERDINAK
4. GARRAIO BEHARRAK MURRIZTEA, IKASTEGIAK HURBILDUZ EKOIZPENA KONTSUMITZEKO LEKUETARA
5. TRENBIDEKO GARRAIOA LEHENESTEA AIREKOAREN AURRETIK, POSIBILIDADEA BALDIN BADAGO, TRENBIDE AZPIEGITURETAKO INBERTSIOAK HANDITUZ
6. EMAKUMEEI SARBIDEA ERRAZTEA: BETI MASKULINOTZAT ERABILTZEN DIREN LANBIDEETAN: HEGAZKINEN PILOTAJEA, MAKINISTAK TRENBIDEA, MERKATARITZA-NABIGAZIOA EDO AUTOBUSAK GIDATZEA

11. HEZKIDETZA ETA IKUSPEGI FEMINISTA PRESTAKUNTZAN ETA IKERKETAN: BERDINTASUNA IKASI EGITEN DA

Nesken eta emakumeen hezkuntza berdintasunaren irudipen bat izan da azken hamarkadetan emaitza akademiko onenak eta derrigorrezko ondoko hezkuntza-sisteman jarraitzeagatik mutilekin eta gizonekin alderatuz.

Langile klaseko neska gazteak eta atzerritar jatorrikoak aukera altuak dituzte eskola-uzte handia eta kualifikazio txikia izateko, eta horrek zaildu egiten du enplegu kualifikatuak eta bizitza duina. Era berean, aditzera ematen da STEM irakasgaietan presentzia txikiagoa da orokorrean eta fokalizatzen da motibazioan, eta ez emakumeek zientzietan duten ikusezintasunean.

Gainditu gabeko gaia da emakumeen ekarpenak sartzea curriculumetan. Hezkidetzaren edukiak, Berdintasunerako hezkuntza gisa (andro-zentrismoaren eta indarkeria matxistaren zapalkuntza), ezabatzen duen agenda queer transgeneristak ordezkatu du emakumeen errealitatea eta gizarte patriarkalean duen mendekotasuna. Ideologia hau material, protokolo, araudi eta abar guztietan zabaldu da. Irakasleen prestakuntzan eta Europako prestakuntza-deialdietan eta Europako ikerketa deialdietan, eta unibertsitateko berdintasun unitateetan bertan. Emakumezko eta gizonezko irakasleak babesik gabe daude hezkuntza-etapa guztietan herritar eta langile gisan.

PFACen PROPOSAMENAK

1. EUROPAKO ZUZENTARAU BAT BULTZATZEA, EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO EUROPAKO HEZKUNTZA ESPARRUA (EEA) ALDAGAIA BERRIZ SARTZEKO SEXUA OBJEKTIBOA HEZKUNTZARI BURUZKO DATU-BASEETAN ETA EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO DESBERDINTASUNEI BURUZKO IKERKETA

2. CURRICULUMAREN BERRIKUSPENA HEZKUNTZA-ETAPA GUZTIAN EXIJITZEA. HEZKIDETZAREN ETA FEMINISMOAREN IKUSPEGITIK ETA IRAKASLEEN PRESTAKUNTZA BENETAKO HEZKIDETZAN ESTANDAR KOMUNAK EZARRIZ EUROPAREN IKUSPEGITIK

3. NERABE ETA GAZTE GUZTIEK, JATORRI, GIZARTE-SEKTORE ETA KOMUNITATE GUZTIENA HEZKUNTZA UZTEKO ARRISKUAREN AURREAN JARDUTEKO ETA LAGUNTZEKO PROTOKOLOA GARATZEA

4. HAUTAKETAKO BALDINTZATZAILEEI BURUZKO IKERKETA BULTZATZEA ETA ARLOETAKO ESTRATEGIA PROFESIONALAK ETA ZIENTIFIKOAK SUSTATZEA NONON DAUDEN EMAKUMEAK GUTXIEGI AURKEZTUAK, BAI LANBIDE HEZIKETAN BAI GOI-MAILAKO HEZKUNTZAN

5. UNIBERTSITATE FEMINISTEN EUROPAKO SARE BATEN SORRERA BULTZATZEA GOI MAILAKO HEZKUNTZAN ETA IKERKETAN BENETAZKO BERDINTASUNA SUSTATZEN DELA ZAINTZEA, IDEOLOGIA ANTIZIENTIFIKOAK DESAGERRARAZTEARAZTEA IRAKASLEAK PRESTATZEKO ZENTROETAN BAITA EZAGUTZAREN EKOIZPEN ZENTROETAN ERE

12. EUROPA DEMOKRATIKOAGOA ETA SOLIDARIOAGOA GAINONTZEKO HERRIEKIN

EB hasieran batasun ekonomiko gisa sortu zen arren, batasun politika hasi zen Maastrichteko Itunaren ondoren, hau da lagundu dezakeena Europako proiektua finkatzeko. Baina hori posible izango da Europako pertsonen ongizatea eta beste herriekiko elkartasuna lortzen orientatzen bada.

Horretarako, EBk hainbat Erregelamendu eta Zuzentarau antolatu behar ditu herritarren funtsezko eskubide politiko eta sozialak betetzen dituztenak eta, aldi berean, herrien artean bakean eta elkartasunean oinarritutako nazioarteko politika ezartzea; emakumeen zeregina funtsezkoa den prozesua.

Europar Batasunak nazioarteko politika Estatu Batuetatik mendekotasun txikiagoa lortu behar du.

PFACen PROPOSAMENAK

1. EUROPAR BATASUNARI ELKARTASUNEAN OINARRITUTAKO NAZIOARTEKO POLITIKA ESKATZEA EMAKUMEEN AHOTSAK PROTAGONISMOA DUEN HERRIEN ARTEAN, HAU EGITEKO:

- a. Europako nazioarteko defentsa-politika bat sustatzea, AEBen tutoretza eta egungo eskalada belizistatik urrun
- b. EBko erakundeen izaera merkantilista lehengoratzea eta herritarren bizi-kalitatea indartzea
- c. NBEren, OMEren eta erakunde guztien demokratizazioa bultzatzea baita emakumeen defentsa bertan behera utzi duten erakunde nazioartekoak ere zeinek identitateen defentsarekin ordezkatu duten
- d. Herrien arteko garapenean eta lankidetzan emakumeen protagonismoa sustatzea

2. HERRIALDEEKIN HARREMAN DIPLOMATIKOAK ETA KOMERTZIALAK HOZTEA EDO HAUSTEA NON DAUDEN EMAKU-MEEI ETA NESKATOEI ESKUBIDEAK UKATZEN ZAIZKIENAK, BLO-KEATU ERE KIROL EKITALDIAK HERRIALDE HORIETAN EGIN NAHI DIRENAK

3. LAIKOTASUNA BERMATZEA EUROPAR BATASUNEAN ETA BATASUNEKO ESTATU GUZTIETAN. KONFESIO ERLIJIOSOAK AUTOFINANTZATU BEHAR DIRA ETA EZ DUTE JASO BEHAR DIRULAGUNTZAK, SALBUESPENAK EDO ONURA FISKALAK. HEZKUNTZA PUBLIKOA LAIKOA IZAN BEHAR DU

4.EMAKUMEEN ETA NESKEN GIZA ESKUBIDEAK SUSTATZEA
HERRIALDE HORIETAN EZ AINTZATETSITA DAUDEN EDO ATZERA
EGITEN ARI DIREN HERRIALDEAK

5.EUROPAKO BATASUNETIK KANPOKO HERRIALDEETAKO
GARAPENERAKO LAGUNTZAK EMAKUMEEN ETA NESKEN
ESKUBIDEAK ERRESPETATZEARI LOTZEA ETA LAGUNTZAK
BERMATU BIZTANLERIAN INBERTITZEN DIRA ETA EZ DIRA
GOBERNU USTELÉN ESKU GERATUKO

6.SAHARAR HERRIAREN AUTODETERMINAZIOA BULTZATZEA,
MAROKORI GAIARI BURUZKO ERREFERENDUMA DEITZEKO
EXIJITUZ, NBE-REN ADOSTASUNAREKIN BAT DATORREN
EBAZPENA

7.ISRAELEK PALESTINARREN GENOZIDIOA GAITZESTEA ETA BI
ESTATU EZARTZEA, NBE-REN EBAZPENEI JARRAITUZ

8. UKRAINARA ARMAK BIDALKETA BLOKEATZEA ETA PRESIOA
EGITEA GATAZKAREN IRTEERA NEGOZIAZIATUA LORTZEKO

9.MERKATARITZA EREDU BERRI BAT SUSTATZEA, BEREN LURRAL-
DEAN HERRIEN ESKUBIDEAK ERRESPETATZEN DITUEN EREDU
KOMERTZIALA

10.IPARRALDEKO HERRIALDEETAKO KONTSUMOAK HEGOALDEKO
BESTE HERRI BATZUETAKO BALIABIDEAK JAN DITZAN
ERAGOZTEA

11.GIZA ESKUBIDEEN PRINTZPIOETAN OINARRITUTAKO
NAZIOARTEKO EREDUA DEFENDATZEA BIDEZKO
MERKATARITZAKO GIZA ESKUBIDEEN PRINTZPIOETAN
OINARRITUA

Hauek dira gure hauteskunde-programaren 12 esparruak European
ordezkaritza lortzen badugu. Guztion botoa behar dugu feminismoa eta
emakumeen arazoak eraman ahal izateko Europako Legebiltzarrera

Izan ere, #JuntasHaremosHistoria, EMAN BOTOA PFACi!